

Maksymalna dźwignia na forexie – zmiany w prawie od 16 lipca 2015 r.

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) przypomina, że w dniu 16 lipca 2015 r. wejdzie w życie nowelizacja *ustawy o obrocie instrumentami finansowymi*, zmieniająca sposób inwestowania przez klientów detalicznych firm inwestycyjnych w instrumenty pochodne, które nie są rozliczane przez CCP – instytucję rozliczeniową posiadającą status centralnego kontrahenta. Nowelizacja ustanawia minimalną wysokość wymaganego depozytu zabezpieczającego, potrzebnego do realizacji przez firmę inwestycyjną zlecenia klienta detalicznego nabycia lub zbycia instrumentów pochodnych.

Ustawa określiła wysokość depozytu na poziomie 1% wartości nominalnej instrumentu finansowego, tj. wprowadzone zostaje ograniczenie stosowania przez firmy inwestycyjne, tzw. dźwigni finansowej do poziomu 1:100.

Na rynku Forex nie będzie już można oferować klientom detalicznym wyższej dźwigni. Od wprowadzonej zasady ustanowiony został wyjątek - w przypadku zleceń zbycia opcji skutkujących wystawieniem opcji. W takiej sytuacji, wymagany depozyt zabezpieczający powinien być nie mniejszy niż wartość premii obliczonej z zastosowaniem przez firmę inwestycyjną uznanego modelu wyceny opcji, podanego do wiadomości klienta detalicznego, powiększonej o 1% wartości nominalnej tej opcji.

Nowy przepis ma zastosowanie do wszystkich firm inwestycyjnych, prowadzących działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wbrew pojawiającym się czasami w debacie publicznej wypowiedziom, UKNF wskazuje, że na mocy zmodyfikowanego odesłania zawartego w art. 93 ust. 1 *ustawy o obrocie instrumentami finansowymi* przepis art. 73 ust. 2a-2c tej ustawy będzie miał zastosowanie także do działających na terytorium Polski, notyfikowanych w KNF zagranicznych firm inwestycyjnych, zarówno tych działających w formie oddziału, jak i bez otwierania oddziału.

UKNF informuje, że wystosował pismo do wszystkich organów nadzoru państw członkowskich Unii Europejskiej i innych państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, informujące o uchwaleniu i obowiązywaniu z dniem 16 lipca 2015 r. nowej regulacji. Celem pisma było dotarcie z informacją o konieczności bezwzględnego stosowania nowego prawa do wszystkich nadzorowanych zagranicznych firm inwestycyjnych świadczących usługi na terytorium Polski, a także zapewnienie skutecznego realizowania przyjętych przepisów,

ograniczenia ewentualnego zjawiska arbitrażu regulacyjnego i naruszania tym samym polskiego prawa przez zagraniczne podmioty.

UKNF przypomina, aby przed skorzystaniem z usług maklerskich jakiegokolwiek podmiotu, inwestor sprawdził czy podmiot ten jest uprawniony do ich świadczenia w Polsce. Krajowa firma inwestycyjna (dom maklerski, bank prowadzący działalność maklerską) bądź bank krajowy jest upoważniony do wykonywania zleceń klientów, jeżeli posiada odpowiednie zezwolenie KNF. Natomiast zagraniczna firma inwestycyjna może wykonywać te czynności, jeżeli posiada zezwolenie organu państwa macierzystego i przeszła procedurę notyfikacyjną z udziałem KNF.

Ponadto, na mocy zmodyfikowanego odesłania zamieszczonego w art. 70 ust. 4 w zw. z art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi regulacje art. 73 ust. 2a - 2c tej ustawy będą obowiązywały także banki krajowe nieprowadzące działalności maklerskiej, lecz wykonujące zlecenia klientów na podstawie uprawnień uzyskanych w trybie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 – Prawo bankowe.

Weryfikacji podmiotu można dokonać w poniższych rejestrach:

(a) Banki prowadzące działalność maklerską:

http://www.knf.gov.pl/dla_ryнку/PODMIOTY_ryнку/Podmioty_ryнку_kapitałowego/Banki_ProwDzMakl.html

(b) Domy maklerskie:

http://www.knf.gov.pl/dla_ryнку/PODMIOTY_ryнку/Podmioty_ryнку_kapitałowego/Domy_Makler.html

(c) Zagraniczne firmy inwestycyjne prowadzące działalność na terytorium RP bez oddziału:

http://www.knf.gov.pl/Images/notyfikowane_firmy_inwestycyjne_02_06_2015_tcm75-6904.xls

(d) Zagraniczne firmy inwestycyjne prowadzące działalność na terytorium RP w formie oddziału:

http://www.knf.gov.pl/Images/notyfikowane_firmy_inwestycyjne_oddziały_26_05_2015_tcm75-6905.xls

(e) Banki komercyjne prowadzące działalność na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi

http://www.knf.gov.pl/dla_ryнку/PODMIOTY_ryнку/Podmioty_sektora_bankowego/Banki_ko_mercyjne_art.70_ust.2_ustawy_o_obrocie_instrumentami_finansowymi.html

Informacja o ryzyku inwestycji w instrumenty pochodne

UKNF przypomina też o komunikatach rekomendujących klientom detalicznym zwracanie uwagi na poziom dźwigni, przy której zawierają transakcje na rynku Forex oraz wskazujących ryzyko inwestycyjne i możliwą utratę depozytu zabezpieczającego związaną z wykorzystaniem tzw. dźwigni finansowej.

Z analiz przeprowadzonych przez UKNF w ostatnich latach wśród krajowych domów maklerskich i biur maklerskich oferujących klientom możliwość inwestowania na rynku Forex w ramach internetowych platform transakcyjnych, wynika, że ponad **80% aktywnych klientów korzystających z internetowych platform transakcyjnych rynku Forex ponosi stratę**.

Komunikaty UKNF można znaleźć pod poniższymi adresami:

- a) https://www.knf.gov.pl/Images/KNF_CFDs_22-06-11_tcm75-26793.pdf
- b) https://www.knf.gov.pl/Images/instrumenty_na_ryнку_forex_tcm75-29721.pdf
- c) http://www.knf.gov.pl/Images/KNF_forex_18_04_2012_tcm75-30319.pdf
- d) https://www.knf.gov.pl/Images/KNF_forex_2_07_2013_tcm75-35006.pdf
- e) https://www.knf.gov.pl/Images/KNF_forex_8_10_2014_tcm75-39268.pdf.

Podobne komunikaty wystosował również *European Securities and Markets Authority* (ESMA) – Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych:

- a) http://www.esma.europa.eu/system/files/2011-412_pl.pdf
- b) http://www.esma.europa.eu/pl/system/files/investor_warning_-_cfds_-_esma_2013_00070000_pl_cor.pdf

Przypominamy również „*Stanowisko w sprawie postępowania firm inwestycyjnych na rynku Forex*” z dnia 17 lipca 2013 r. sformułowane przez UKNF na podstawie dostrzeżonych praktyk rynkowych: https://www.knf.gov.pl/Images/stanowisko_Forex_tcm75-35192.pdf.

Inwestycje w instrumenty pochodne, w tym kontrakty na różnice (CFD) oparte są na efekcie dźwigni finansowej. Wysoki poziom ryzyka potencjalnie skutkuje bardzo wysokimi stratami, które poniesie klient. **UKNF rekomenduje, aby klienci zwracali szczególną uwagę na poziom dźwigni, przy której zawierają transakcje na tego typu instrumentach.**

Klienci, wybierając produkt, powinni brać pod uwagę w szczególności cel i horyzont inwestycyjny, swoją wiedzę i doświadczenie oraz poziom maksymalnej akceptowalnej straty. **UKNF rekomenduje powstrzymanie się przez klientów detalicznych od inwestycji w instrumenty pochodne, jeżeli klient w szczególności nie rozumie w pełni jego istoty,**

zasad funkcjonowania w obrocie lub też, gdy mechanizm dźwigni może wygenerować konieczność pokrycia straty ponad próg akceptowalny przez klienta.